

การนำเสนอโปรแกรม
การสอศแทรกกรรจรรมในการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

นางสาว ปณิธาน นุ่มศิริ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ศึกษาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN 974-564-971-6

010681

ร 1๒๐๗๙๐๕๖

A PROPOSED PROGRAM OF INSINUATING MORAL IN THAI LANGUAGE INSTRUCTION
AT THE LOWER SECONDARY EDUCATION LEVEL

Miss Panitan Noomsiri

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the degree of Master of Education

Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การนำเสนอโปรแกรมการสอศแทรกจริยธรรมในการสอน
 ภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

โดย นางสาวปณิธาน นุ่มศิริ

ภาควิชา มัธยมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เพ็ชรชอบ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
 เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย

ปณิธาน นุ่มศิริ
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ ดร.สุประทีฐ มუნนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

สุวิทย์ อิ่มทรัพย์
 ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สายใจ อินทร์ทรัพย์)

สุจิต เพ็ชรชอบ
 กรรมการ
 (ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เพ็ชรชอบ)

ยุพิน พิพิธกุล
 กรรมการ
 (ศาสตราจารย์ ยุพิน พิพิธกุล)

วลัย อาวุธ
 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย อาวุธ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การนำเสนอโปรแกรมการสอดแทรกจริยธรรมในการสอนภาษาไทย
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ชื่อนิติกร นางสาว ปณิธาน นุ่มศิริ

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร. สุจิตต์ เพียรชอบ

ภาควิชา มัธยมศึกษา

ปีการศึกษา 2528

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย เกี่ยวกับการสอดแทรกจริยธรรมในการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในด้านความสำคัญและความสัมพันธ์ของจริยธรรมที่มีต่อวิชาภาษาไทย หัวข้อจริยธรรมที่นำมาสอดแทรกในการสอนภาษาไทย เนื้อหาภาษาไทยที่สามารถสอดแทรกจริยธรรมได้ และวิธีการสอดแทรกจริยธรรมในการสอนภาษาไทย
2. เพื่อเสนอโปรแกรมการสอดแทรกจริยธรรมในการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอดแทรกจริยธรรมในการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 1 ชุด ประกอบด้วยคำถามแบบตรวจสอบ แบบมาตราส่วนประเมินค่า และแบบปลายเปิด จากนั้นได้ส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างประชากร ซึ่งเป็นหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 317 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแยกชั้น และการสุ่มแบบง่าย นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ ค่ามัธยิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำข้อมูลเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

1. จริยธรรมมีความสำคัญและมีความสัมพันธ์ต่อวิชาภาษาไทยอยู่ในระดับมาก
2. หัวข้อจริยธรรมที่ควรนำมาสอนแทรกจริยธรรมอยู่ในระดับมาก คือ ความซื่อสัตย์สุจริต และความกตัญญูต่อกตเวที
3. เนื้อหาภาษาไทยที่ควรสอนแทรกจริยธรรมอยู่ในระดับมากคือ การใช้ภาษาและวรรณคดี
4. ครูภาษาไทยควรสอนแทรกจริยธรรมด้วยวิธีการปลูกฝังจริยธรรม โดยการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประพฤติปฏิบัติ เพื่อแสดงถึงความเป็นผู้มีจริยธรรมอยู่เสมอๆ เช่น ให้นักเรียนประหยัคน้ำ ไฟ รักษาความสะอาดของห้องเรียนและโรงเรียน
5. ครูภาษาไทยควรสอนแทรกจริยธรรมโดยตรงด้วยวิธีการใช้กิจกรรมคือ จักป๋ายนิเทศ และแสดงบทบาทสมมติ
6. ครูภาษาไทยควรสอนแทรกจริยธรรมตามสภาพการณ์ โดยครูยกย่องชมเชยและประกาศความดี ความสามารถของนักเรียนที่มีความประพฤติที่เก่งกายเรียบร้อย และในการตรวจ ทักสิน ให้คะแนนต่างๆครูต้องกำหนดเกณฑ์ไว้ล่วงหน้าและกระทำอย่างยุติธรรม
7. ครูภาษาไทยควรสอนแทรกจริยธรรมด้วยการสอนแบบสัมพันธ์วิชา โดยครูนำเนื้อหาความรู้จากวิชาอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับ เนื้อหาจริยธรรมที่มีอยู่ในวิชาภาษาไทยมาสอนให้สัมพันธ์กัน

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอโปรแกรมการสอนแทรกจริยธรรมในการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งประกอบไปด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เนื้อหาจริยธรรมและภาษาไทย บทบาทของครูภาษาไทยในการปลูกฝังจริยธรรม วิธีการสอนแทรกจริยธรรมในการสอนภาษาไทย การติดตามผล และตัวอย่างแผนการสอน จากนั้นได้นำโปรแกรมไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 10 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาและประเมินความเหมาะสม ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่ารายละเอียดของโปรแกรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก จากนั้นผู้วิจัยได้นำโปรแกรมมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

Thesis Title A Proposed Program of Insinuating Moral in Thai
 Language Instruction at The Lower Secondary
 Education Level

Name Miss Panitan Noomsiri

Thesis Advisor Professor Sucharit Pienchob, Ed.D.

Department Secondary Education

Academic Year 1985

ABSTRACT

Purposes :

1. To study the opinions of the heads of the Thai language department and the Thai language teachers concerning the insinuating moral in Thai language instruction at the lower secondary education level in the aspects of importance and relation of moral to Thai language, topics of moral to be insinuated including the contents, methods of insinuating moral in Thai language instruction.

2. To propose a program of insinuating moral in Thai language instruction at the lower secondary education level.

Procedures :

The researcher developed a questionnaire asking for the opinions concerning insinuating moral in Thai language instruction at the lower secondary education level. The questionnaire consisted of 3 parts : check-list, rating scale and open ended questions. The questionnaires were sent to the heads of the Thai language department and the Thai language teachers in the secondary schools in Bangkok Metropolis. Three hundred and seventeen teachers including the heads of the Thai language department and the Thai language teachers participated in this study through the stratified random sampling and simple random sampling. The obtained data were analyzed by means of percentage, arithmetic mean, standard deviation and presented in tables and description.

Findings

1. Moral was important and related to Thai language instruction at the high level.
2. The topics of moral that should be insinuated in Thai language instruction were honesty and gratefulness.
3. The Thai language content in which moral should be insinuated were language usage and literature.
4. The Thai language teachers should insinuate moral by providing opportunities for the students to express their morality, for instance: to preserve water supply and electricity, to keep classes and schools clean.
5. The Thai language teachers should directly insinuate moral through a variety of activities such as bulletin board exhibitions and role playing.
6. The Thai language teachers should insinuate moral due to the situation by admiring a well behaved students and dressed neatly. The teachers should develop criteria in advance and marked **with** justice, in correcting, judging and marking the papers.
7. The Thai language teachers should insinuate moral by means of interdisciplinary, that was the teachers tried to relate the Thai language to other subjects as much as possible.

From the findings of this study, the researcher proposed a program of insinuating moral in Thai language instruction at the lower secondary education level. The proposed program consisted of rationale, objectives, topics of moral, Thai language contents, roles of Thai language teachers in inculcating morality, methods of insinuating morality in Thai teaching, follow-up program, and an example of lesson plan. The program was evaluated by ten experts. The experts expressed their opinions that the program was suitable at the high level. The researcher then modified the program.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก ศาสตราจารย์ ดร. สุจริต เพ็ชรชอบ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และตรวจพิจารณาแก้ไขเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ พร้อมทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ สายใจ อินทร์พรหม ซึ่งกรุณาให้คำปรึกษา แนะนำอันเป็นประโยชน์ ศาสตราจารย์ ยุพิน พิพิธกุล กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำทางคันสถิติ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วลัย อารุณี ให้ความกรุณาติดตามและเอาใจใส่ในการทำวิทยานิพนธ์ตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับจากคณาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ อารีย์ สหชาติโกสีย์ รองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ ธรรมแสง รองศาสตราจารย์ สมถวิล วิเศษสมบัติ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ก่องแก้ว เจริญอักษร อาจารย์ สุนีย์ ศรณรงค์ อาจารย์ วลัยรัตน์ อติแพทย์ ดร. ดิเรก ศรีวิเชียร อาจารย์ ปราณ บุญชุ่ม อาจารย์ สุชาติ วงศ์สุวรรณ อาจารย์ ชูดี ชัชวาลกิจ ที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจแก้ไข ให้คำแนะนำ และประเมินผลโปรแกรมการสอศแทรกจรรยาธรรมในการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารโรงเรียน และครูภาษาไทย จากโรงเรียนทั้ง 57 โรงเรียน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณ คุณ กาญจนา ถาวร คุณ ชัยยศ อิ่มสุวรรณ คุณ พรทิพย์ ศิริ-สมบูรณ์เวช และคุณ วีระเกียรติ รุจิรกุล ที่ได้ความช่วยเหลือในการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณ คุณ เกศสุภา รัชฎาวิชิตกุล คุณ ประภา หันคสุภารักษ์ คุณ ศุภพร สุขชื่น ที่ได้ความช่วยเหลือในค่านภาษาอังกฤษ ขอขอบคุณ คุณ สุชาติ ศิริทองคำ ที่ได้ความช่วยเหลือในค่านการพิมพ์

ท้ายที่สุดนี้ บุคคลที่ผู้วิจัยมีอาจจะลืมได้คือ คุณพ่อ คุณแม่ คุณ สุทธิรัตน์ ลิมสงวน และคุณ วีระศักดิ์ บรรณาธรรม ซึ่งเป็นผู้มีพระคุณในชีวิตและคอยช่วยเหลือให้กำลังใจ อาหารห่วงใยผู้วิจัยตลอดมา

ปณิธาน นุ่มศิริ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๖
กิตติกรรมประกาศ	๘
สารบัญตาราง	๙
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
ข้อตกลงเบื้องต้น	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	7
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม	8
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมและการสอนภาษาไทย	39
3. วิธีดำเนินการวิจัย	56
พื้นฐานการวิจัย	56
เครื่องมือในการวิจัย	56
ตัวอย่างประชากร	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล	58
การสร้างโปรแกรม	60
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
5. การนำเสนอโปรแกรมการสอดแทรกจริยธรรมในการสอน ภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	93
6. สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	108

สารบัญ

	หน้า
บรรณานุกรม	123
ภาคผนวก	132
ก. รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ	133
ข. รายชื่อโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร	135
ค. ตัวอย่างแบบสอบถาม	138
ง. ตัวอย่างแบบประเมินผล	150
จ. โปรแกรมการสอศแทรกจรรยาบรรณในการสอนภาษาไทย ระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับก่อนได้รับการประเมิน)	153
ประวัติผู้เขียน	169

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. ค่าความถี่และค่าร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย .	63
2. ค่าความถี่และค่าร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของครูภาษาไทย	64
3. ค่ามัชฌิม เลขคณิตและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความสำคัญและ ความสัมพันธ์ของจริยธรรมที่มีต่อวิชาภาษาไทย	65
4. ค่ามัชฌิม เลขคณิตและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับหัวข้อจริยธรรม ที่ควรนำมาสอดแทรกในการสอนภาษาไทย	68
5. ค่ามัชฌิม เลขคณิตและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการสอดแทรก จริยธรรมในการสอนการฟัง	70
6. ค่ามัชฌิม เลขคณิตและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการสอดแทรก จริยธรรมในการสอนการพูด	71
7. ค่ามัชฌิม เลขคณิตและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการสอดแทรก จริยธรรมในการสอนการอ่าน	72
8. ค่ามัชฌิม เลขคณิตและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการสอดแทรก จริยธรรมในการสอนการเขียน	74
9. ค่ามัชฌิม เลขคณิตและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการสอดแทรก จริยธรรมในการสอนวรรณคดี	76
10. ค่ามัชฌิม เลขคณิตและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการสอดแทรก จริยธรรมในการสอนหลักภาษา	78
11. ค่ามัชฌิม เลขคณิตและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการสอดแทรก จริยธรรมด้วยวิธีการปลูกฝังจริยธรรม	79
12. ค่ามัชฌิม เลขคณิตและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการใช้กิจกรรม การสอนภาษาไทยเพื่อสอดแทรกจริยธรรมโดยตรง	81
13. ค่ามัชฌิม เลขคณิตและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการสอดแทรก จริยธรรมตามสภาพการณ์	83

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

14. คำมีชฌิมเลขคณิตและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการสอศแทรก จริยธรรมค้วการสอนแบบสัมพันธ์วิชา	86
15. ค่าความถี่และค่าร้อยละเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคการสอศแทรกจริยธรรม ในการสอนภาษาไทย	87
16. คำมีชฌิมเลขคณิตและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ทรงคุณวุฒิจำแนกตาม ความคิดเห็นที่มื่อโปรแกรมการสอศแทรกจริยธรรมในการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	91

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย